

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٤١٥١✓

دانشگاه گیلان

دانشکده علوم پایه

گروه شیمی

(گرایش آلبی)

رساله دکتری

استفاده از سیستم اکسایشی جدید در واکنش بایر - ویلیگر

و

لاکتونی کردن آریل اسیدها با آنیون پراکسی دی سولفات و نمکهای فلزی

از:

سعید ضرابی

استاد راهنما:

دکتر نصرت ا... محمودی

استادان مشاور:

دکتر خلیل طباطبائیان

دکتر محمدرضا یزدانپیش

جعفر احمدی
دانشگاه گیلان

۱۳۸۸/۷/۳

شهریور ۱۳۸۸

۱۴۱۵۱۷

تقدیم به استاد عزیز و گرامی

دکتر نصرت ا... محمودی

با تشکر و سپاس فراوان از زحمات و راهنماییهای پروفسور نصرت آمده محمودی که همواره مشوق من به ادامه تحصیل بوده و لطف و محبتی بیدریغ داشته‌اند. علاوه بر این که از نظرات ایشان در انجام رساله دکتری و کارشناسی ارشد استفاده نموده‌ام، در دوران تحصیل در مقطع کارشناسی نیز افتخار شاگردی ایشان را داشته‌ام. از اساتید مشاور رساله، جناب آقای دکتر طباطبائیان و جناب آقای دکتر یزدانبخش بسیار سپاسگزارم که افتخار شاگردی هر دو بزرگوار را در مقطع کارشناسی داشته‌اند.

از داوران داخلی، پروفسور فرهاد شیرینی و دکتر آسمه یحیی زاده که قبول زحمت نموده و رساله اینجانب را مطالعه نموده‌اند تشکر ویژه می‌نمایم.

همچنین از داور خارجی پروفسور داود حبیبی سپاسگزارم که علاوه بر مطالعه رساله، قبول زحمت نموده و در جلسه دفاع از رساله اینجانب حضور یافتند.

از معاونت تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم، جناب آقای دکتر سعیدی بخاطر انجام مراحل برگزاری و شرکت در جلسه دفاع از رساله تشکر ویژه می‌نمایم.

همچنین از زحمات مدیر اسبق گروه شیمی جناب آقای دکتر انصاری و مدیر فعلی گروه جناب آقای دکتر قلمی نیز تشکر می‌نمایم.

در پایان از زحمات فراوان و بیدریغ همسرم که از ابتدای زندگی مشترک تاکنون متقبل شده و همواره با فراهم نمودن آرامش خاطرینده، مرا در انجام و به پایان رساندن این مهم یاری نموده است متشکر و سپاسگزارم.

سعید ضرابی

شهریور ۱۳۸۸

صفحه	عنوان
س	چکیده فارسی
ش	چکیده انگلیسی
	بخش اول - فصل اول - مقدمه و تئوری
۲	مقدمه
۲	۱) اکسایش
۳	۱-۱) مکانیسم اکسایش
۳	۱-۱-۱) انتقال مستقیم الکترون
۴	۱-۱-۲) انتقال یون هیدروژن
۴	۱-۱-۳) انتقال اتم هیدروژن
۴	۱-۱-۴) تشکیل حد واسط استر
۵	۱-۱-۵) مکانیسم جایگزینی
۵	۱-۱-۶) مکانیسم افزایش - حذف
۶	۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر
۶	۲-۱) مکانیسم واکنش
۹	۲-۲) واکنشگرها
۱۰	۲-۳) کاربرد ها
۱۱	۲-۴) روش های نوین
۱۲	۲-۴-۱) هیدروژن پراکسید
۱۳	۲-۴-۲) فعالسازی الکتروفیلی گروه کربونیل
۱۴	۲-۴-۳) فعالسازی الکتروفیلی حد واسط
۱۵	۲-۴-۴) فعالسازی نوکلوفیلی حد واسط
۱۵	۲-۴-۵) فعالسازی الکتروفیلی هیدروژن پراکسید
۱۶	۲-۴-۶) واکنش های کاتالیزوری با استفاده از هیدروژن پراکسید
۱۶	۲-۴-۷) اکسیداسیون آلدئید ها
۱۸	۲-۴-۸) اکسیداسیون کتونهای حلقوی
۲۴	۲-۴-۹) اکسیداسیون کتونهای خطی
۲۵	۲-۴-۱۰) اکسیداسیون انانتیوگزین
۲۶	۲-۴-۱۱) سیستم های آنزیمی (بیو کاتالیست ها)

صفحه	عنوان
۲۸	۱-۴-۲) اکسیداسیون آناتیو گزین
۲۹	۲-۴-۲) اکسیداسیون ناچیه گزین
۳۰	۳-۴-۲) اکسیداسیون شیمی گزین
۳۱	۴-۴-۲) اکسیداسیون تاهمگن
۳۱	۱-۴-۳) پراسیدهای جامد
۳۱	۲-۴-۳-۲) اسیدهای لوئیس جامد
۳۲	۳-۴-۳-۳) کاتالیزورهای جامد
	بخش اول - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری
۳۵	۱-۲) هدف تحقیق
۳۵	۲-۲) روش تحقیق
۳۶	۲-۳) بهینه سازی اکسیداسیون بایر - ویلیگر با استفاده از سیکلو پتانون و نمکهای مختلف (سدیم، پتاسیم و آمونیوم) پراکسی دی سولفات
۳۸	۴-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای حلقوی
۳۸	۱-۴-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو پتانون
۳۸	۲-۴-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو هگزانون
۳۹	۳-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو هپتانون
۴۰	۴-۴-۴) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-ترسیوبوتیل سیکلو هگزانون
۴۱	۵-۴-۵) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۲،۶-دی متیل سیکلو هگزانون
۴۳	۶-۴-۶) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۲،۳-دی هیدروایندن-۱-آن
۴۵	۷-۴-۷) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳،۳-دی هیدرونفتالن-۱($2H$)-آن
۴۷	۸-۴-۸) اکسیداسیون بایر - ویلیگر H -فلورن-۹-آن
۴۸	۹-۴-۹) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۲-آدامانتانون
۴۹	۱۰-۴-۱۰) نتیجه گیری
۵۰	۴-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای خطی
۵۰	۱-۳-۴-۱) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن
۵۱	۲-۳-۴-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-پتانون
۵۲	۳-۳-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-هپتانون
۵۴	۴-۳-۴-۴) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۲-بوتانون
۵۵	۵-۳-۴-۵) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۲-هپتانون

صفحه	عنوان
۵۷	۶-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-متیل-۲-بوتانون
۵۹	۶-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-دی متیل-۲-بوتانون
۶۰	۶-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-متیل-۲-پنتانون
۶۱	۶-۴-۳) نتیجه گیری
۶۲	۶-۴-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای آروماتیک
۶۲	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استوفنون
۶۴	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-متیل استوفنون
۶۶	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-هیدروکسی استوفنون
۶۷	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴-تیترو استوفنون
۶۹	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۴،۳-دی متوكسی استوفنون
۷۱	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلوهگزیبل فنیل کتون
۷۳	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر بنزوفنون
۷۴	۶-۵-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۱-استوفنون
۷۶	۶-۵-۳) نتیجه گیری
۷۷	۶-۳) ترانس استریفیکاسیون یک مرحله ای محصولات بدست آمده از اکسیداسیون بایر - ویلیگر باستفاده از پتانسیم پراکسی دی سولفات و اسید سولفوریک در حضور الکل ها
۷۷	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در اتانول
۷۸	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۱-پروپانول
۷۹	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۲-پروپانول
۸۰	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۱-بوتانول
۸۱	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۴-بوتانول
۸۲	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر استن و ترانس استریفیکاسیون محصول در سیکلوهگزانول
۸۳	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-پنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در متانول
۸۴	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-پنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۱-پروپانول
۸۵	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر ۳-پنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در حضور ۱-بوتانول
۸۶	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلوپنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در حضور متانول
۸۷	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلوپنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در حضور اتانول
۸۸	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلوپنتانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۱-پروپانول
۸۹	۶-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلوهگزانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در متانول

صفحه	عنوان
۹۰	۳-۶-۱۴) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو هگزانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در اتانول
۹۱	۳-۶-۱۵) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو هگزانون و ترانس استریفیکاسیون محصول در ۱-پروپانول
۹۲	۳-۶-۱۶) نتیجه گیری
	بعض اول - فصل سوم - کارهای تجربی
۹۵	تکنیک های عمومی
۹۵	۳-۱) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو پتانون با استفاده از سدیم ، پتاسیم و آمونیوم پراکسی دی سولفات
۹۵	[ستز لاکتون ۵ - پتانولید (ترتا هیدروپیران ۲ - آن)]
۹۶	۳-۱-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو پتانون با استفاده از پتاسیم پراکسی دی سولفات
۹۶	[ستز لاکتون ۵ - پتانولید (ترتا هیدروپیران ۲ - آن)]
۹۷	۳-۱-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر سیکلو پتانون با استفاده از آمونیوم پراکسی دی سولفات
۹۷	[ستز لاکتون ۵ - پتانولید (ترتا هیدروپیران ۲ - آن)]
۹۸	۳-۲) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای حلقوی
۹۸	۳-۲-۱) ستز لاکتون ترا هیدروپیران - ۲ - آن (۵ - پتانولید)
۹۹	۳-۲-۲) ستز لاکتون اکسپان - ۲ - آن (۶ - هگزانولید)
۹۹	۳-۲-۳) ستز لاکتون اکسوکان - ۲ - آن (۷ - هپتانولید)
۱۰۰	۳-۲-۴) ستزلاکتون ۶ - ترسیوبوتیل اکسپان - ۲ - آن
۱۰۰	۳-۲-۵) ستز لاکتون ۳,۷-دی متیل اکسپان - ۲ - آن
۱۰۱	۳-۲-۶) ستز لاکتون های کرومانت - ۲ - آن و ایزوکرومانت - ۱ - آن
۱۰۲	۳-۲-۷) ستز لاکتون ۵,۴-دی هیدروبنزو [b] اکسپین - ۲ (۳H) - آن و ایزومر ۵,۴-دی هیدروبنزو [c] اکسپین - ۱ (۳H) - آن
۱۰۳	۳-۲-۸) ستز لاکتون H-بنزو [c] کرومانت - آن
۱۰۳	۳-۲-۹) ستز - ۲ - اکسو تری سیکلو [۴,۳,۱,۰] ^{۴,۸} دودکان - ۳ - آن
۱۰۴	۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای خطی
۱۰۴	۳-۳-۱) ستز متیل استات
۱۰۴	۳-۳-۲) ستز اتیل پروپانوات
۱۰۵	۳-۳-۳) ستز پروپیل بوتانوات
۱۰۶	۳-۳-۴) ستز اتیل استات و متیل پروپیونات

صفحة	عنوان
۱۰۶	۵-۳-۳) سترز پتیل استات و متیل هگزانوات
۱۰۷	۶-۳-۳) سترز ایزو پروپیل استات و متیل ایزوپوچیرات
۱۰۷	۷-۳-۳) سترز متیل پپولات و ترسیبوبوتیل استات
۱۰۸	۸-۳-۳) سترز متیل ۳-متیل بوتانوات و ایزوپوچیرات استات
۱۰۹	۹-۳-۳) اکسیداسیون بایر - ویلیگر کتونهای آروماتیک :
۱۰۹	۱۰-۳-۴) سترز فنیل استات و متیل بنزووات
۱۰۹	۱۱-۳-۴) سترز پارا-تولیل استات و متیل ۴-متیل بنزووات
۱۱۰	۱۲-۳-۴) سترز ۴-هیدروکسی فنیل استات
۱۱۱	۱۳-۳-۴) سترز ۴-نیتروفنیل استات و متیل ۴-نیتروبنزووات
۱۱۱	۱۴-۳-۴) سترز ۳،۴-دی متوكسی فنیل استات
۱۱۲	۱۵-۳-۴) سترز سیکلوهگزیل بنزووات و فنیل سیکلوهگزان کربوکسیلات
۱۱۳	۱۶-۳-۴) سترز فنیل بنزووات
۱۱۳	۱۷-۳-۴) سترز ۱-نفتیل استات و متیل ۱-نفتونات
۱۱۴	۱۸-۳-۴) ترانس استریفیکاسیون یک مرحله ای محصولات بدست آمده از اکسیداسیون بایر - ویلیگر با استفاده از پتاسیم پراکسی دی سولفات و اسید سولفوریک در حضور الكل ها
۱۱۴	۱۹-۳-۵-۱) سترز اتیل استات
۱۱۵	۲۰-۳-۵-۲) سترز پروپیل استات
۱۱۵	۲۱-۳-۵-۳) سترز ایزو پروپیل استات
۱۱۶	۲۲-۳-۵-۴) سترز بوتیل استات
۱۱۶	۲۳-۳-۵-۵) سترز ۴-بوتیل استات
۱۱۷	۲۴-۳-۵-۶) سترز سیکلوهگزیل استات
۱۱۷	۲۵-۳-۵-۷) سترز متیل پروپانوات
۱۱۸	۲۶-۳-۵-۸) سترز پروپیل پروپانوات
۱۱۹	۲۷-۳-۵-۹) سترز بوتیل پروپانوات
۱۱۹	۲۸-۳-۵-۱۰) سترز متیل ۵-هیدروکسی پنتانوات
۱۲۰	۲۹-۳-۵-۱۱) سترز اتیل ۵-هیدروکسی پنتانوات
۱۲۰	۳۰-۳-۵-۱۲) سترز پروپیل ۵-هیدروکسی پنتانوات
۱۲۱	۳۱-۳-۵-۱۳) سترز متیل ۶-هیدروکسی هگزانوات
۱۲۲	۳۲-۳-۵-۱۴) سترز اتیل ۶-هیدروکسی هگزانوات

صفحه	عنوان
۱۲۲	۱۵-۳-۵) سترز پروپیل آ- هیدروکسی هگزانوات بخش اول - فصل چهارم - طیف ها
۱۲۵	طیف ها
	بخش اول - مراجع
۱۹۱	مراجع
	بخش دوم - فصل اول - مقدمه و تئوری
۱۹۸	مقدمه
۱۹۸	۱) سترز لاکتون ها
۱۹۸	۱-۱) لاکتونی شدن هیدروکسی اسید ها
۲۰۰	۱-۲) یدو لاکتونی شدن
۲۰۱	۱-۳) اکسیداپیون پایر- ویلیگر کتون ها
۲۰۲	۱-۴) لاکتونی شدن اکسایشی دیول ها
۲۰۳	۱-۵) لاکتونی شدن هالو استرهای غیر اشباع
	بخش دوم - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری
۲۰۵	۲-۱) هدف تحقیق
۲۰۵	۲-۲) روش تحقیق
۲۰۵	۲-۳) لاکتونی کردن با استفاده از پتابسیم پراکسی دی سولفات و روتنیوم تری کلرید
۲۰۵	۲-۳-۱) لاکتونی کردن ۵ - (پارا - متیل فنیل) پتانوئیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (سترز ۶ - (پارا-متیل فنیل) - ۸ - والرو لاکتون)
۲۰۶	۲-۳-۲) لاکتونی کردن ۵ - (۴،۳- دی متیل فنیل) پتانوئیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (سترز ۶ - (۴،۳- دی متیل فنیل) - ۸ - والرو لاکتون)
۲۰۸	۲-۳-۳) لاکتونی کردن ۸ - (پارا - متیل بنزیل) نفتالن-۱- کربوکسیلیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (سترز پارا-تولیل بنزو[de] ایزوکروم-۱(۳H)-آن)
۲۱۰	۲-۴) لاکتونی کردن با استفاده از آمونیوم پراکسی دی سولفات و کاتالیزور کلرید مس (II)
۲۱۰	۲-۴-۱) لاکتونی کردن ۵ - (پارا - متیل فنیل) پتانوئیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (سترز ۶ - (پارا-متیل فنیل) - ۸ - والرو لاکتون)
۲۱۰	۲-۴-۲) لاکتونی کردن ۵ - (۴،۳- دی متیل فنیل) پتانوئیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (سترز ۶ - (۴،۳- دی متیل فنیل) - ۸ - والرو لاکتون)

عنوان	
صفحه	
۳-۴) لاكتونی کردن ۸ - (پارا- متیل بنزیل) نفتالن-۱ - کربوکسیلیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (ستز پارا-تولیل بنزو[de] ایزوکروم-۱(۳H)-آن)	۲۱۰
۴-۵) نتیجه گیری	۲۱۱
بخش دوم - فصل سوم - کارهای تجربی	
تکنیک های عمومی	۲۱۳
۳-۱) لاكتونی کردن آریل اسیدها با پتابسیم پراکسی دی سولفات و روتنیوم تری کلرید	۲۱۳
۱-۳) لاكتونی کردن ۵ - (پارا - متیل فنیل) پتانوئیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (ستز ۶- (پارا-متیل فنیل) - ۸ - والرو لاكتون)	۲۱۳
۲-۳) لاكتونی کردن ۵- (۴،۳- دی متیل فنیل) پتانوئیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (ستز ۶-(۴،۳- دی متیل فنیل) - ۸ - والرو لاكتون)	۲۱۴
۳-۱) لاكتونی کردن ۸ - (پارا- متیل بنزیل) نفتالن-۱ - کربوکسیلیک اسید با پتابسیم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور روتنیوم تری کلرید (ستز پارا-تولیل بنزو[de] ایزوکروم-۱(۳H)-آن)	۲۱۴
۲-۳) لاكتونی کردن آریل اسیدها با آمونیوم پراکسی دی سولفات و کلرید مس (II)	۲۱۵
۱-۳-۲) لاكتونی کردن ۵ - (پارا - متیل فنیل) پتانوئیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (ستز ۶- (پارا-متیل فنیل) - ۸ - والرو لاكتون)	۲۱۵
۲-۳-۲) لاكتونی کردن ۵- (۴،۳- دی متیل فنیل) پتانوئیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (ستز ۶-(۴،۳- دی متیل فنیل) - ۸ - والرو لاكتون)	۲۱۶
۳-۲-۳) لاكتونی کردن ۸ - (پارا- متیل بنزیل) نفتالن-۱ - کربوکسیلیک اسید با آمونیوم پراکسی دی سولفات در حضور کاتالیزور کلرید مس (II) (ستز پارا-تولیل بنزو[de] ایزوکروم-۱(۳H)-آن)	۲۱۶
بخش دوم - فصل چهارم - طیف ها	
طیف ها	۲۱۹
بخش دوم - مراجع	
مراجع	۲۲۹

عنوان	
صفحه	
بخش اول - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری	
۴۹	جدول ۲-۱
۷۱	جدول ۲-۲
۷۶	جدول ۲-۳
۹۲	جدول ۲-۴
۲۱	شکل ۱-۱
بخش دوم - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری	
۲۱۱	جدول ۲-۱
بخش اول - فصل اول - مقدمه و تئوری	
۱۳	شما ۱-۱
۱۴	شما ۱-۲
۲۲	شما ۱-۳
۲۳	شما ۱-۴
۲۴	شما ۱-۵
۲۶	شما ۱-۶
۲۷	شما ۱-۷
بخش اول - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری	
۳۷	شما ۲-۱
۳۷	شما ۲-۲
۳۹	شما ۲-۳
۳۹	شما ۲-۴
۴۰	شما ۲-۵
۴۱	شما ۲-۶
۴۲	شما ۲-۷
۴۲	شما ۲-۸
۴۳	شما ۲-۹
۴۴	شما ۲-۱۰
۴۴	شما ۲-۱۱

صفحه	عنوان
۴۰	شما ۲-۱۲
۴۶	شما ۲-۱۳
۴۶	شما ۲-۱۴
۴۷	شما ۲-۱۵
۴۸	شما ۲-۱۶
۵۰	شما ۲-۱۷
۵۱	شما ۲-۱۸
۵۱	شما ۲-۱۹
۵۲	شما ۲-۲۰
۵۳	شما ۲-۲۱
۵۳	شما ۲-۲۲
۵۴	شما ۲-۲۳
۵۵	شما ۲-۲۴
۵۶	شما ۲-۲۵
۵۶	شما ۲-۲۶
۵۷	شما ۲-۲۷
۵۸	شما ۲-۲۸
۵۸	شما ۲-۲۹
۵۹	شما ۲-۳۰
۶۰	شما ۲-۳۱
۶۰	شما ۲-۳۲
۶۱	شما ۲-۳۳
۶۲	شما ۲-۳۴
۶۲	شما ۲-۳۵
۶۴	شما ۲-۳۶
۶۴	شما ۲-۳۷
۶۵	شما ۲-۳۸
۶۵	شما ۲-۳۹
۶۶	شما ۲-۴۰

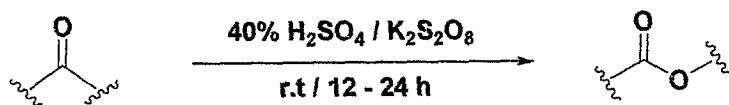
صفحه	عنوان
۶۷	شما ۲-۴۱
۶۸	شما ۲-۴۲
۶۸	شما ۲-۴۳
۶۹	شما ۲-۴۴
۷۰	شما ۲-۴۵
۷۰	شما ۲-۴۶
۷۱	شما ۲-۴۷
۷۲	شما ۲-۴۸
۷۳	شما ۲-۴۹
۷۴	شما ۲-۵۰
۷۴	شما ۲-۵۱
۷۵	شما ۲-۵۲
۷۵	شما ۲-۵۳
۷۶	شما ۲-۵۴
۷۸	شما ۲-۵۵
۷۹	شما ۲-۵۶
۸۰	شما ۲-۵۷
۸۱	شما ۲-۵۸
۸۲	شما ۲-۵۹
۸۳	شما ۲-۶۰
۸۴	شما ۲-۶۱
۸۵	شما ۲-۶۲
۸۶	شما ۲-۶۳
۸۷	شما ۲-۶۴
۸۸	شما ۲-۶۵
۸۹	شما ۲-۶۶
۹۰	شما ۲-۶۷
۹۱	شما ۲-۶۸
۹۲	شما ۲-۶۹

عنوان	صفحه
بخش دوم - فصل دوم - بحث و نتیجه گیری	
شماری ۲-۱	۲۰۶
شماری ۲-۲	۲۰۷
شماری ۲-۳	۲۰۸
شماری ۲-۴	۲۰۹
شماری ۲-۵	۲۱۰
شماری ۲-۶	۲۱۱

چکیده

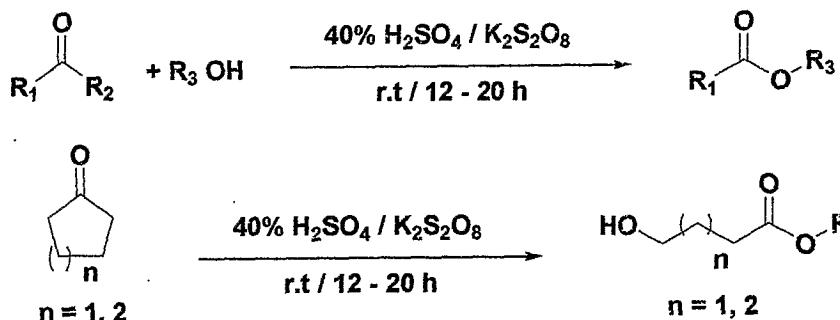
عنوان: استفاده از سیستم اکسایشی جدید در واکنش بایر- ویلیگر و لاکتونی کردن آریل اسیدها با آئیون پراکسی دی سولفات و نمک های فلزی
سعید خسروابی

پتاسیم پراکسی دی سولفات در حضور اسید سولفوریک در آب یا آب/دی اکسان، با کتون های آلیاتیک و حلقوی در دمای اطاق واکنش نموده و آنها را در شرایط ملایم به استر و لاکتون مربوطه اکسید می کند. در این پایان نامه استری شدن و لاکتونی شدن مستقیم تعدادی کتون های متفاوت با راندمان های مناسب در اسید سولفوریک مائی با استفاده از منبع دهنده اکسیژن مانند پتاسیم پراکسی دی سولفات گزارش می شود.

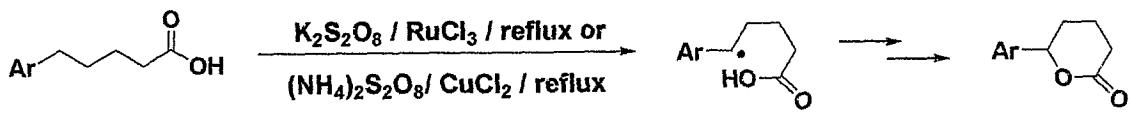
شكل ۱

در تلاشی دیگر تعدادی از کتون های آلیاتیک و حلقوی در حضور الکل های مختلف و از طریق ترانس استری شدن در شرایط واکنش بایر- ویلیگر به استر های جدید و هیدروکسی استرها تبدیل می شوند. در کلیه موارد، محصولات واکنش و بازده ها توسط دستگاه GC-Mass بررسی شد.

شكل ۲

در بخش دیگر، لاکتونی شدن مستقیم ۵-آریل پیتانوئیک اسیدها در حضور پتاسیم پراکسی دی سولفات و روتنیوم کلرید $K_2S_2O_8/RuCl_3$ یا آمونیوم پراکسی دی سولفات و کلرید مس $(NH_4)_2S_2O_8/CuCl_2$ در محلول آبی و تحت شرایط رفلکس منجر به ستر ۵-لاکتون های مربوطه از طریق حلقوی شدن رادیکال بنزیل شد.

شكل ۳

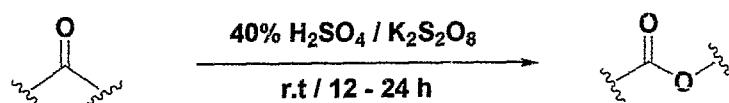
کلید واژه: اکسیداسیون بایر- ویلیگر، کتون ها، لاکتونی شدن، ترانس استری شدن، پتاسیم پراکسی دی سولفات، آمونیوم پراکسی دی سولفات، روتنیوم کلرید، مس (II) کلرید.

Abstract

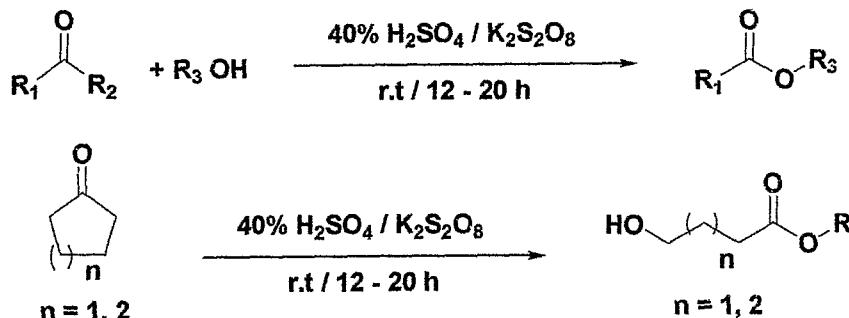
Title: Use of new oxidizing system in Baeyer-Villiger reaction & Lactonization of Arylacids with Peroxydisulfate anion and metallic salts
Saeid Zarrabi

Potassium peroxydisulfate ($K_2S_2O_8$) in presence of sulfuric acid in water or water/dioxin, efficiently reacts with aliphatic and cyclic ketones at room temperature and oxidize them in mild conditions to give the corresponding esters and lactones.

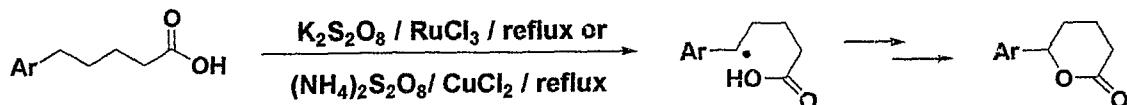
In this thesis direct esterification and lactonization of several aliphatic and cyclic ketones in satisfactory yields in aqueous sulfuric acid utilizing stable source of oxygen donor such as potassium peroxydisulfate ($K_2S_2O_8$) are enclosed.

Figure 1

In the other efforts several aliphatic and cyclic ketones were transformed to new esters (or hydroxy eters) in presence of different alcohols via transesterification under Baeyer-Villiger reaction condition. In all cases the products and yields of reaction analysed by GC-Mass instrument.

Figure 2

In the other part, direct lactonization of 5-aryl pentanoic acid in the presence of $K_2S_2O_8/RuCl_3$ or $(NH_4)_2S_2O_8/CuCl_2$ in water under reflux condition leads to the synthesis of corresponding δ -lactones via benzyl radical cyclization.

Figure 3

Keywords: Baeyer-Villiger oxidation, Ketones, Lactonization, Transesterification, Potassium peroxydisulfate, Ammonium peroxydisulfate, Ruthenium chloride, copper(II) chloride.

بخش اول

فصل اول

مقدمه و تئوري

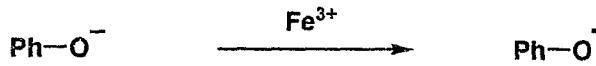
مقدمه

واکنشهای اکسایش و کاهش از مهم ترین و گسترده ترین روش‌های سنتزی در شیمی آلی به شمار می‌روند که کاربرد فراوانی دارند. در شیمی معدنی، اکسایش به دو صورت تعریف می‌شود که عبارتند از افزایش در عدد اکسیداسیون و یا از دست دادن الکترون. البته با توجه به این نکته که اکسایش یک گونه همواره با کاهش دیگری همراه است و واکنشهای اکسایش و کاهش بالعکس یکدیگر بوده و مستقل از یکدیگر نمی‌باشند، به سادگی می‌توان دریافت که کاهش به صورت واکنش معکوس یعنی بدست آوردن الکترون و یا کاهش در عدد اکسیداسیون تعریف می‌شود. در شیمی آلی اغلب واکنشهای اکسایش را می‌توان به صورت بدست آوردن اکسیژن و یا از دست دادن هیدروژن نیز تعریف نمود که مطابق با تعریف اصلی لاوازیه از اکسایش است. بر طبق این تعریف از دست دادن اکسیژن و یا بدست آوردن هیدروژن، کاهش نامیده می‌شود.

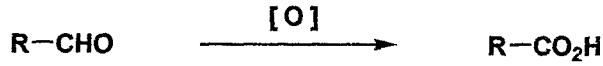
۱) اکسایش:

اکسایش را می‌توان به یکی از سه صورت زیر در نظر گرفت:

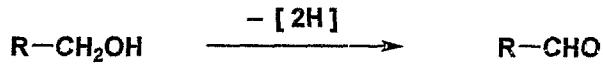
(۱) از دست دادن الکترون:

(۲) بدست آوردن اکسیژن

(۳) از دست دادن هیدروژن

بدیهی است که کاهش را می‌توان به صورت عکس واکنشهای فوق در نظر گرفت. تا کنون واکنشگرهای اکسنده معدنی و آلی بسیاری شناخته شده است که تعدادی از آنها دارای کاربرد عمومی بوده و بسیاری از گروه‌های عاملی مختلف را اکسید نموده و تعدادی نیز دارای عملکرد اختصاصی بوده و گروه‌های عاملی خاصی را اکسید می‌کنند. پطور کلی عوامل اکسنده را به سه گروه بزرگ تقسیم می‌کنند که عبارتند از:

- $\text{SeO}_2 - \text{AgO} - \text{CrO}_3 - \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 - \text{MnO}_2 - \text{KMnO}_4$
- $\text{PdCl}_2 - \text{FeCl}_3 - \text{Tl}(\text{NO}_3)_3 - \text{Cu}(\text{OAc})_2 - \text{RuO}_4 - \text{Hg}(\text{OAc})_2 - \text{Pb}(\text{OAc})_4 - \text{OsO}_4$
- $\text{Ti(O-i-Pr)}_4 - \text{Co}(\text{OAc})_2 \text{Ce}(\text{NO}_3)_6 (\text{NH}_4)_2$

۲) اکسیژن، ازون و سایر پراکسید ها مانند: هیدروژن پراکسید، دی الکیل پراکسیدها، الکیل هیدروپراکسید ها، پراکسی اسیدهای آلی، پراکسیدهای معدنی مانند سدیم پراکسی کربنات (Na_2CO_4)، سدیم پبرومات ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_8$)، سدیم پراکسی دی فسفات ($\text{Na}_4\text{P}_2\text{O}_8$ ، و سدیم پراکسی دی سولفات (Na_2BrO_3).

۳) سایر اکسیدهای که طیف گستردگی را نیز تشکیل می دهند مانند: هالوژنهای، دی متیل سولفوکسید، سولفور تری اکسید، دی سیکلو هیگریل کربودی ایمید (DCC)، دی کلرو دی سیانو ۱،۴-بنزوکینون (DDQ).

اگرچه اکسایش و کاهش مکمل یکدیگر بوده و هنگامی که در یک واکنش یک گونه اکسید می شود گونه دیگر کاهیده می شود، اما معمولاً در شیمی آلی طبقه بندهی یک واکنش بر حسب اکسایش یا کاهش با توجه به ترکیب آلی مورد نظر انجام می شود. برای مثال واکنش یک الکل با نمک دی کرومات در محیط اسیدی، یک واکنش اکسایشی در نظر گرفته می شود اگرچه دی کرومات نیز کاهش می یابد. البته در بعضی از موارد مانند واکنش کائیزارو، کاربرد این طبقه بندهی چندان رضایت بخش نیست زیرا بر اثر تسهیم یک مولکول از آلدئید اکسیت، شده و مولکول دیگر کاهش می یابد.

۱-۱) مکانیسم اکسایش:

مکانیسم واکنشهای اکسایش و کاهش به علت تنوع ترکیبات آلی و گونه های اکسیدکننده بسیار متفاوت است اما می توان آنها را به شش گروه کلی تقسیم نمود [۱] که عبارتند از:

۱-۱-۱) انتقال مستقیم الکترون [۲ و ۳]:

بعضی از واکنشهای اکسایش و کاهش از طریق انتقال مستقیم الکترون انجام می شوند. از این میان می توان به واکنش احیای بیرج^۱ (که در طی آن الکترون مستقیماً از سدیم فلزی به حلقة آروماتیک منتقل می شود) و یا احیای دو مولکولی آلدئید ها و کتونها به ۲،۱-دیول ها اشاره نمود.

